

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Szám:

Tárgy: rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

Ügyintéző:

Tel:

E-mail:

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva panaszos által előterjesztett panasz tárgyában, a Kúria ítélete alapján megismételt közigazgatási hatósági eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés a) és e) pontjára, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál (a továbbiakban: ORFK) – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf.: 117.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. Tájékoztatom, hogy a bírósági felülvizsgálat iránti keresetet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 340/B. § (1) és (2) bekezdésére, a Pp. 394/B. § (1) bekezdésére tekintettel, a Pp. 397/I. § (1) bekezdése alapján elektronikusan is benyújthatja, azonban a Pp. 397/J § b) pontja értelmében a jogi képviselővel eljáró felek, valamint a belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezetek részére kötelező.

Az elektronikus kapcsolattartás módjára vonatkozóan részletes tájékoztatást találhat a <http://www.police.hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes> menüpontban. A határozat bírósági felülvizsgálta iránti keresetlevél elektronikus előterjesztésre szolgáló űrlap a <http://www.police.hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes/birosagi-felulvizsgalat> menüpontból tölthető le.

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület (tájékoztatásul)
- 3) Rendőr-főkapitányság vezetője (tájékoztatásul)
- 4) Irrattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos postai és elektronikus úton terjesztette elő panaszbeadványát a Panasztestület címére a vele szemben fogatosított rendőri intézkedéssel szemben, majd postai és elektronikus úton is kiegészítette azt.

A panaszos a rendőri intézkedés előzményeként előadta, hogy *-án * óra körüli időben haladt * irányába, a * utcát elhagyva a belső sávban haladó gépjármű vezetője az előtte lassuló autósorba való ütközés elkerülése végett nagy fékezéssel s a kormányt jobbra rántva beleütközött a panaszos által vezetett gépjárműbe.

A megállást követően a panaszos az autóból kiszállva megkérdezte a sofőrt, hogy van-e nála betétlap a károk gyors intézése érdekében. A sofőr nem volt együttműködő, sőt fenyegetően lépett fel és a következőket mondta: „Belém jöttél? Meg is ütöttél?”

Ezek után panaszos a gépjárműbe történő beszállását követően hívta a rendőrséget a 107-es telefonszámon és bejelentést tett, miközben látta, hogy a másik sofőr is telefonált. A panaszos két ötéves gyermeke az intézkedés alatt a panaszos gépjárműjében tartózkodott az autópálya leállósávjában.

A kiérkező járőrök a másik gépjármű sofőrjével kezdték az adatfelvételt, a baleset körülményeivel nem igazán foglalkoztak inkább csak az ütés tényére koncentráltak, mivel a sofőr hasát, mellkasát, gyomrát mutatta az ütés helyének. A panaszos kérte, hogy hívjanak mentőt a sérülések kivizsgálásra, valamint láttelelvétel céljából. A rendőrök ezt nem tartották fontosnak a sofőr pedig kifejezetten visszautasította azzal, hogy nem látszik semmilyen sérülés. A sofőrrel utazó hölgy nem igazán tudta felidézni hogyan történt az állítólagos ütés, csak a sofőr elmondására alapozva állította annak megtörténtét. A sofőrrel történő helyszíni jegyzőkönyv felvételekor nem volt mindig jelen a panaszos, mivel a gyermekeit is figyelemmel kísérte, tette ezt úgy, hogy a saját autója és a rendőrautó között járkált.

Ezek után az intézkedő rendőr megkérte panaszost, hogy a gyermekeiről gondoskodjon, mert be kell őket szállítani a Rendőrkapitányságra (a továbbiakban: Rendőrkapitányság), kihallgatás céljából, egyúttal kérte, hogy a továbbiakban ne járkáljon, valamint – a gyermekek elszállítása érdekében – a feleségével történt telefonálást követően a készüléket ne használja. A panaszos felesége fél óra múlva megérkezett a helyszínre és a gyermekeket elvitte.

A panaszost előállították a Rendőrkapitányságra, ahol felvették az adatait és zsebeit kipakoltatták amit nem értett, mivel az eljárással kapcsolatosan semmilyen tájékoztatást nem kapott, kihallgatásáig fogdában helyezték el. Ekkor panaszos kérte, hogy beszélhessen egy rendőri vezetővel, mert az általa vezetett Kft-t érintő ártárgyaláson kell részt vennie * órákor. Válaszként közölték vele, hogy ezzel a problémával kapcsolatosan nem tudnak senkit értesíteni, de valószínűsíthetően akkorra megtörténik a kihallgatás és elhagyhatja az épületet. A panaszos kihallgatására ügyvéd jelenlétében * óra körüli időben került sor, majd megtörtént a „rabosítása” és a Rendőrkapitányság épületét * órákor hagyhatta el.

A panaszos *-n beadványát kiegészítette azzal, hogy az intézkedő rendőr által a baleset helyszínén készített helyszínrajz nem tükrözi valóságúen a baleset körülményeit, nem egyezik meg sem a helyszínen törtétekkel, sem a részesekek által elmondottakkal.

A panaszos a büntetlen előéletére és a helyszínen tanúsított együttműködő magatartása ellenére, a vele szemben fogatosított intézkedéseket és eljárásokat túlzónak, aránytalannak, részrehajlónak, méltánytalannak és elhúzódonak érezte.

A fogva tartás idejét indokolatlanul hosszúnak vélte, az intézkedés egyes mozzanatait a munkájára nézve károkozóknak, a gyermekeit illetően pedig veszélyeztetőnek tartotta.

A panaszos panaszát kiegészítette, miszerint a helyszínen a rendőrök által készített helyszínrajz nem felel meg a valóságnak, illetve szintén a helyszínen felvett meghallgatási jegyzőkönyvben foglaltak nem az elhangzottakat tartalmazzák.

A beadványban foglaltak alapján a panaszos a rendőri intézkedés kapcsán az alábbiakat sérelmezte:

1. az előállítás jogszerűségét, arányosságát;
2. az előállítás időtartamát;
3. a rendőri intézkedések aránytalanságát, részrehajló voltát;
4. a jogairól történő tájékoztatás elmaradását;
5. a telefon használatának korlátozását;
6. a gyermekeinek veszélyeztetését;
7. tanú helyszíni meghallgatásáról készült jegyzőkönyvben foglaltakat;
8. mentő értesítésének elmulasztását;
9. a baleset helyszínéről készült valótlan helyszínrajzot;
10. a balesetről kiadott igazolás hiányos tartalmát;
11. az intézkedés elhúzódása miatti anyagi kárt.

II.

A Panasztestület a sérelmezett rendőri intézkedéssel kapcsolatban kialakított állásfoglalásában megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkben foglalt emberi méltóságához, a IV. cikkben foglalt személyes szabadsághoz való jogát, valamint a XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát.

Az ügy mérlegelése alapján a Panasztestület arra a következtetésre jutott, hogy a bejelentés tartalma szerint a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége.

A Panasztestület álláspontja szerint a panasz alapjául szolgáló esetben nem történt tettenérés, az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontjára való hivatkozás a panaszos előállításához bizonyosan nem biztosított kellő jogalapot. A panaszos előállítása nem felelt meg az arányosság követelményének, így a panaszos személyi szabadságának jogellenes korlátozását valósította meg, továbbá sérült a panaszos szabadságához való joga az előállítás időtartama miatt is.

A Panasztestület úgy foglalt állást, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható sem a telefon használatának korlátozása, sem a tájékoztatás elmaradása miatt.

A megvalósult alapjogsértés a Panasztestület megítélése szerint elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

III.

Az országos rendőrfőkapitányi döntéssel szemben a panaszos a törvényes határidőn belül keresetlevelet terjesztett elő.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (a továbbiakban: bíróság) *-n kelt, ítélete a főkapitányi határozatot hatályon kívül helyezte, és a hatóságot új eljárás lefolytatására utasította.

A bíróság az ítéletben megállapította, hogy az új eljárás során a panaszos előállításának jogalapját az országos rendőrfőkapitánynak az FRP állásfoglalását is alapul véve az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) és d) pontjaiban rögzített jogértelmezésre is figyelemmel meg kell indokolni, hogy az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján történő előállítása a panaszosnak megalapozott volt-e vagy sem és amennyiben nem, akkor e körben a panasznak helyt kell adni.

A Kúria a ítéletében megállapította, hogy a bíróság értelmezése helytálló tekintetben, hogy a panaszos egyértelműen sérelmezte az előállítás tényét, amelyet azonban az országos rendőrfőkapitány határozatában nem vizsgált.

IV.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettség keretében a hatóság az alábbi bizonyítási eszközök tartalmát vette figyelembe

- a panaszos postai és elektronikus úton előterjesztett beadványa;
- a panaszos postai és elektronikus úton előterjesztett beadvány kiegészítése;
- jelentés elfogás végrehajtásáról;
- az előállításról szóló igazolás;
- határozat az előállítás meghosszabbításáról;
- közúti balesetről szóló igazolás;
- jegyzőkönyv letéti tárgyakról;
- rendőri jelentés;
- átirat;
- rendőri jelentés;
- feljelentésről készült jegyzőkönyv;
- tanúkihallgatásról készült jegyzőkönyvek;
- meghallgatásról készült feljegyzések;
- a panaszos gyanúsított kihallgatásáról készült jegyzőkönyv;
- közúti baleset helyszínén végzett meg szemlélésről szóló jegyzőkönyv;
- szakmai állásfoglalás.

A lefolytatott közigazgatási hatósági eljárás során a panaszos *-n előterjesztett panaszában, valamint --n előterjesztett panasz kiegészítésében megfogalmazott állításokat alátámasztó további bizonyítási indítványt, egyéb nyilatkozatot, illetőleg bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott. Az eljárás során – az intézkedő rendőrök által tett jelentésekben foglalt nyilatkozatokon túl – egyéb bizonyíték nem merült fel, ugyanakkor a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján eleget lehetett tenni a Ket. 50. § (1) bekezdésben előírt tényállás tisztázási kötelezettségnek.

Ezek alapján a Pp. 195. § (1) bekezdés szerint a rendőri jelentés közokirati jellegére tekintettel, az abban foglalt tények ellenkezőjére vonatkozó bizonyíték hiányában, döntésem meghozatalánál a rendőri jelentésekben foglaltakat vettem alapul. Ezen álláspontom kialakításánál figyelemmel voltam több korábbi bírósági ítéletre és döntésre is. (1/2004. Büntető jogegységi határozat, BH2009. 230, Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.27.173./2013/7. számú ítélete.)

V.

A rendelkezésre álló – a IV. részben felsorolt – bizonyítási eszközök alapján az alábbi tényállást állapítottam meg.

* lakos *-án * óra körüli időben bejelentést tett a rendőrségre miszerint a középső sávban közlekedett a saját tulajdonát képező személygépkocsival, amikor a külső sávból a panaszos által vezetett személygépkocsi bevagott elé. A balesetet nem sikerült elkerülni így a két jármű összeütközött és a vita tettelegességig fajult. Az esettel kapcsolatban a panaszos is bejelentést tett a rendőrségre.

A rendőrök *-n * órákor érkeztek a közlekedési baleset helyszínére, ahol * valamint a panaszos fogadta őket. A rendőrök, igazoltatták, a nyilvántartásokban ellenőrizték a részes feleket. A baleset körülményeiről meghallgatták a panaszost, valamint a másik gépjárművezetőjét és annak utasát. A baleseti helyszín szemléjének eredményét jegyzőkönyvben rögzítették, amelyben megállapítást nyert, hogy a panaszos megszegte az irányváltoztatás (sávváltás) szabályait.

A helyszíni meghallgatása alkalmával * elmondta, hogy miután kiszállt a gépjárműből, hogy megnézte a sérülést a gépjárművén a panaszos is kiszállt a saját gépjárműjéből és azonnal szidalmazni kezdte, valamint egy alkalommal megütötte a jobb állát, az ütésnek azonban nem volt látható külsérelmi nyoma, illetve * elutasító nyilatkozata alapján, mentő értesítésére nem került sor.

Meghallgatása során a panaszos úgy nyilatkozott, hogy * volt, aki a balesetet okozta és azt elismerte, hogy trágár szavakkal illette őt, azt azonban tagadta, hogy megütötte volna, illetve a baleset okozásáért sem vállalta a felelősséget. A rendőri jelentésben foglaltak szerint a panaszos az egész intézkedés alatt agresszíven viselkedett, kötekedett és zavarta az intézkedést.

Meghallgatása alkalmával * utasa elmondta, hogy végig jelen volt az esemény során és megerősítette, hogy a panaszos trágár szavakkal illette *-t és egy alkalommal megütötte az arcát, amitől megtántorodott *. Az incidenstől megijedt, mert azt hitte, hogy folytatódni fog az erőszak, de végül erre nem került sor.

A történeteket a rendőr jelentette, majd azt az utasítást kapta, hogy a panaszost elő kell állítani a Rendőrkapitányságra. Mivel a gépjárművek az autópálya jobb szélén álltak és fenn állt a balesetveszély, ezért a legközelebbi kihajtóig a panaszos elvezette az autóját rendőri biztosítással, miközben a panaszos gépjárműjében tartózkodó két kiskorú gyermekért is jött az édesanyjuk és elszállította őket.

Ezt követően a panaszost elfogták és közölték vele, hogy garázdaság bűncselekmény elkövetése miatt előállítják a Rendőrkapitányságra, amelyet tudomásul vett. A panaszossal szemben, – együttműködő magatartása okán – kényszerítőeszközt nem alkalmaztak.

A panaszos személyes szabadságának korlátozása *-n * órától *-n * óráig tartott.

VI.

A rendőri intézkedés elleni panasz elbírálásakor először azt vizsgáltam meg, hogy valamennyi panaszosi sérelemre kiterjed-e a hatásköröm.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint *„Akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint*

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.”

A Pp. 195. § (1) bekezdésben foglaltak szerint *„Az olyan papír alapú vagy elektronikus okirat, amelyet bíróság, közjegyző vagy más hatóság, illetve közigazgatási szerv ügykörén belül, a megszabott alakban állított ki, mint közokirat teljesen bizonyítja a benne foglalt intézkedést vagy határozatot, továbbá az okirattal tanúsított adatok és tények valóságát, úgyszintén az okiratban foglalt nyilatkozat megtételét, valamint annak idejét és módját. Ugyanilyen bizonyító ereje van az olyan okiratnak is, amelyet más jogszabály közokiratnak nyilvánít.”*

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 343. § (1) bekezdés a)-c) pontjai alapján *„Az a hivatalos személy, aki hivatali hatáskörével visszaélve hamis közokiratot készít, közokirat tartalmát meghamisítja, vagy lényeges tény hamisan foglal közokiratba, büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”*

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 29. § a) pontja alapján *„Kizárólag az ügyészség végzi a nyomozást a rendőrség, az Országgyűlési Őrség, a büntetés-végrehajtási szervezet, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv és a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagja által elkövetett, nem katonai büntetőeljárásra tartozó bűncselekmény, továbbá a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hivatásos állományú tagja és a kormányzati szolgálati jogviszonyban foglalkoztatott pénzügyi nyomozó által elkövetett bármilyen bűncselekmény”* miatt.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 98. § (1) bekezdés szerint *„A szabálysértési hatóságnak az elővezetés kivételével a kényszerintézkedés tárgyában hozott, a feljelentést elutasító, illetve a szabálysértési eljárást megszüntető, valamint a kézbesítési vélelem megdöntésére irányuló kérelmet elutasító határozatával, illetve intézkedésével szemben az eljárás alá vont személy és képviselője, a sértett és képviselője, valamint a rendbírsággal sújtott személy, továbbá egyéb, nem az ügy érdemében hozott határozatával, intézkedésével szemben - a törvény eltérő rendelkezése hiányában - panasszal élhet az, akire a határozat rendelkezést tartalmaz, illetve akit az intézkedés érint”*.

Az Sztv. 98. § (4) bekezdés a) és b) pontja alapján *„Az ügyész a kényszerintézkedés tárgyában benyújtott panaszt három, egyéb esetekben nyolc napon belül elbírálja és a panaszt, mint alaptalant elutasítja, vagy a határozatot hatályon kívül helyezi, indokolt esetben a szabálysértési hatóságot az eljárás folytatására utasítja”*.

A panaszbeadványban foglaltakat értékelve megállapítható, hogy a szabálysértési eljárással összefüggő intézkedés – *a balesetről kiadott igazolás hiányos tartalmának* – vizsgálatára, valamint a büntetőeljárás hatálya alá tartozó – *a baleset helyszínéről készült helyszínrajz valótlanosságának* – vizsgálatára hatáskörrel nem rendelkezem.

Megállapítható továbbá, hogy a panaszos által beadványában a munkamegbeszélésről történő távolmaradása miatti bevételekiesés kapcsán érvényesíteni kívánt kártérítési igény elbírálására, ezen eljárás keretei között nincs lehetőség, azzal kapcsolatban az intézkedést foganatosító szerv vezetője rendelkezik hatáskörrel.

A kártérítés általános szabályait, valamint a közhatalmi jogkörben okozott károk megtérítésének szabályait az intézkedéskor hatályban lévő, Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény szabályozza, míg a kártérítési igény elbírálása a Pp. szerint polgári jogi útra tartozik.

VII.

A rendőri intézkedés ellen a panaszos által megfogalmazott sérelmek kapcsán álláspontom a következő:

1. Az előállítás jogszerűsége, arányossága

Az Rtv. 15. § (1) bekezdése szerint *„A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.”*

Az Rtv. 33. § (1) bekezdése szerint *„A rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt,*

a) akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek;”

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 28. § (1) bekezdés szerint *„A rendőr a szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a tettenérés helye szerint illetékes, szükség esetén a legközelebbi általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szervhez állítja elő.”*

A Btk. 339. § (1) bekezdése szerint *„Aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”*

Az Sztv. 170. § alapján *„Aki olyan kihívóan közösségellenes magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, garázdaság szabálysértését követi el”.*

Az elfogás végrehajtásáról szóló rendőri jelentésben az előállítás jogalapjaként, az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja *(akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek)* került megjelölésre, így a kényszerintézkedés megfelelt az arányosság követelményének, tekintettel arra, hogy az említett törvényhely mérlegelési jogkört nélkülöző kogens szabályt fogalmaz meg.

A Be. szerint [127. § (3) bekezdés] a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni; ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni. Ezen többletkörülmény az állampolgárok számára rendelkezik iránymutatással, a rendőr eljárására az Rtv. rendelkezései az irányadóak.

A Be. kommentárja is kiemeli, hogy nem csak az minősül tettenérésnek, ha az elkövető a cselekményt szemtanú jelenlétében hajtja végre, és őt a szemtanú elfogja, hanem az is, ha az elkövetőt akár a szemtanú, akár a szemtanú felhívása, vagy más körülmény (pl. riasztó észlelése) alapján a szemtanútól különböző személy *üldözés során* elfogja [Jakucs Tamás (szerk.): Kommentár a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvényhez, 262. o.].

A Kúria az EBH2013. B.13. számú döntésében további értelmezését adja a Be. 127. § (3) bekezdés szerinti tettenérésnek. Elvi éllel kimondja, hogy a tettenérés akkor is megvalósul, ha a tettenérő személy részéről a tettenérést követően az elkövető folyamatos szemmel tartása nem valósul meg. Eszerint a Be.-ben nevesített tettenérés akkor is megvalósul, ha az elkövetés tanúja szem elöl téveszti az elkövetőt, majd később (akár 50 perc eltéréssel) felkutatja és akkor fogja el. Ilyen esetben még a tanú segítségére siető, az elfogásban tevőlegesen közreműködő harmadik személy sem valósít meg személyes szabadság, vagy testi épség elleni bűncselekményt, ha magatartása (az általa esetlegesen alkalmazott erőszak) az elfogáshoz és a nyomozó hatóság elé állításhoz szükséges mértéket nem haladja túl.

A fentiek értelmezése szerint az elkövető folyamatos figyelemmel kísérésén felül a tettenérésnek nem konjunktív feltétele az üldözés megvalósulása, így a tettenérés fogalmát érintő bármely feltétel bekövetkezése kötelezi a rendőrt az elkövető elfogására és a hatóság elé állítására, tehát a foganatosított kényszerintézkedéshez elegendő volt az, hogy a cselekmény tanú jelenlétében történt. Önmagában az elfogás nem jelent üldözést, vagy bármely fizikai módszerrel történő ráhatást, adott esetben elegendő, ha tetten érő pszichikai ráhatással rábírija az elkövetőt – pl: a rendőrség értesítésével – arra, hogy a helyszínen maradjon, illetőleg a hatóságot bevárja, ahogy ez jelen esetben is történt.

A panaszosi sérelem, valamint a Panasztestület azon megállapítása kapcsán – miszerint a panaszos előlétele és az intézkedés során tanúsított együttműködő magatartása alapján kizárt, hogy ne ment volna be magától a Rendőrkapitányságra és ne tett volna vallomást az ügyben – szükséges azt rögzíteni, hogy a helyszínen intézkedő rendőrök eljárására – *a büntető vagy szabálysértési ügyben történő idézés kibocsátása tekintetében* – az Rtv. szabályai, nem pedig az egyes eljárási törvények rendelkezései vonatkoznak.

A panaszos garázda cselekményét elszenvedő fél a másik sofőr., valamint utasa, mint szemtanú a helyszínen azt nyilatkozta, hogy a közlekedési baleset bekövetkezte után amikor a közlekedési balesetben részes felek kiszálltak az autóból a panaszos azonnal szidalmazta és megütötte a másik sofőrt. A panaszos ezen cselekménye *-ban félelmet keltett és attól tartott, hogy folytatódik az erőszak, kiszállt a gépjárműből, de vele kapcsolatban a panaszos nem erőszakoskodott, nem is szólt hozzá. A panaszos és a másik gépjárművezetője is értesítette a rendőrséget és a hatóság tagjainak megérkezéséig a helyszínen maradtak. A fentiekben kifejtettek alapján a tettenérés megállapításához a minimális feltételek fennálltak.

Az Rtv. idézett szakasza szerint a szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a rendőr további intézkedés megtétele céljából köteles elfogni és az illetékes hatóság elé állítani. A rendőrök a helyszínen tapasztaltak és az ott jelenlévők meghallgatása, alapján a helyzetet úgy ítélték meg, hogy a panaszost a Btk. 339. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő

garázdaság vétség elkövetésén érték tetten. E megállapításuk a fenti körülmények gondos mérlegelése alapján megalapozott volt.

Itt kell utalni az Ügyészség határozatára, amely indokolásában leszögezi, hogy a panaszos leírt cselekménye alkalmas a Btk. 339. § (1) bekezdésébe ütköző garázdaság vétségének megállapítására, ám a vádemelést a panaszossal szemben elhalasztották egy évvel, mivel az feltételezhetően kedvező hatással bír a jövőbeni magatartására.

Mind ezek alapján a tettenérés fennállt, ezért az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja megfelelő jogalapot biztosított a panaszos elfogásához, előállításához, így az erre vonatkozó panasz alaptalan.

2. Az előállítás időtartama

Az Rtv. 15. § (1) bekezdése alapján *„A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.”*

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése alapján *„A rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.”*

A bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény 6. § (1) bekezdésben foglaltak szerint *„A személyazonosító adatok és fényképek nyilvántartásában az érintett arcképmását nyilván kell tartani, ha*

a) bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt büntetőeljárás alá vonták, ...”

A panaszos a fogvatartás időtartamát indokolatlanul hosszúnak vélte és ezt beadványában sérelmezte.

Az előállítás végrehajtásáról szóló rendőri jelentés szerint a rendőr *-n * órakeront intőzkedő alá a panaszost, majd az intőzkedő keretében garázdaság bűncselekmény elkövetése miatt elfogta és előállította a Rendőrkapitányságra. Ezt követően * órakeront sérülés és panaszmentesen átadta a rendkívüli őrnekek.

A rendőrségi iratok tanúsága szerint a panaszost * órakeront intőzkedő alá vonták, majd a Rendőrkapitányságra történő előállítására * órakeront került sor. A Rendőrkapitányságon letéti jegyzőkönyvet vettek fel, kitöltötték az előállítással kapcsolatos dokumentációt, bevezették a panaszos adatait a nyilvántartásokba, a panaszos részére adtak szóbeli tájékoztatást jogairól és kötelezettségeiről, jogorvoslati lehetőségeiről, hozzátartozó kiértesítéséről, panasz előterjesztésének lehetőségeiről. Majd az ezekre vonatkozó nyilatkozatokat kitöltötték és a panaszossal aláírták, ezután került sor a kényszerintőzkedősről szóló rendőri jelentés rögzítésére. Szükséges volt az illetőesség megállapítása, valamint a cselekmény minősítésében történő döntés is. Az intőzkedősről készült rendőri jelentés elkészítését követően a parancsnoknak vizsgálatot kellett folytatnia atekintetben, hogy az intőzkedő jogszerű, szakszerű és arányos volt-e.

Az előállítás ideje alatt eljárási cselekményként a fentiekén túl a feljelentés felvétele és tanúkihallgatások kerültek végrehajtásra.

A számú panaszos kihallgatásáról készült jegyzőkönyv tanúsága szerint a panaszos gyanúsított kihallgatására *-n * óra és * óra közötti időben került sor, majd jogszabályi felhatalmazás alapján a bűnügyi nyilvántartásba vétele megtörtént és * órakor távozott a Rendőrkapitányság épületéből.

E sérelemmel kapcsolatosan megállapítható, hogy a tettenért panaszos előállításával kapcsolatos feladatok foganatosítása jogszabályon alapul a feladatok elvégzésének adminisztrációja pedig garanciális jellegű, az előírt feladatok elvégzése időigényes, amely az adott helyzetben az intézkedés megkezdésétől a panaszos távozásáig a szükséges ideig tartott, ezért a panasz e tekintetben alaptalan.

3. A rendőri intézkedések aránytalansága, részrehajló volta

Az Rtv. 13. (1) bekezdése szerint *„A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”*

Az Rtv. (2) bekezdése értelmében *„A rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni”.*

Az Rtv. 15. § (1) bekezdése szerint *„A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.*

(2) bekezdés szerint *„Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”*

Az Rtv. 33. § (1) bekezdése szerint *„A rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt,*

a) akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek;”

A Szolgálati Szabályzat 8. § (1) bekezdése szerint *„A rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről - ha az elkövető ismert, annak megjelölésével - feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében.”*

A Rendőrség Etikai Kódexének 4. pontja szerint:

„A rendőr elismeri és védi az emberi méltóságot, tiszteletben tartja az emberi és a személyiségi jogokat. Elfogulatlanul jár el nemre, korra, állampolgárságra, etnikai hovatartozásra, vallási és politikai meggyőződésre, társadalmi és vagyoni helyzetre tekintet nélkül.”

A panaszos a vele szemben foganatosított rendőri intézkedést aránytalannak, részrehajlónak érezte.

A rendőri jelentésben foglaltak szerint *-n* órákor utasítás alapján a Rendőrkapitányság beosztottjai megjelentek az helyszínen, mert onnan bejelentés érkezett anyagi káros közúti közlekedési balesetről, amely során verekedés is történt a részesek között.

Az intézkedő rendőrök a helyszínre * órákor érkeztek, napszaknak megfelelően köszöntek, közölték nevüket és jelvéyszámukat. A helyszínen megállapítást nyert, hogy a baleset bekövetkezése miatt a panaszos és a másik fél is bejelentést tett a rendőrségre. A jelenlévő személyek igazoltatását és a nyilvántartási rendszerben történő ellenőrzését követően, először a másik sofőr, majd a panaszos és végül a helyszínen tartózkodó tanú került meghallgatásra.

A másik sofőr elmondta, hogy ő a középső sávban haladt, amikor a panaszos gépjárműve a jobb szélső sávból hirtelen bevágott elé, mert sávot akart váltani, azonban az irányjelzőt késleltetve kezdte el használni, csak a manőver közben. Azzal próbálta a balesetet elkerülni, hogy megpróbált a balszélső sávba átsorolni, azonban annak telítettsége miatt ez nem volt lehetséges, így hátulról nekiütközött az elé szabálytalanul besoroló járműbe. Ezután félreálltak a járművekkel, kiszálltak mindketten, a panaszos azonnal szidalmazni kezdte őt.

Elmondta továbbá, hogy a panaszos egy alkalommal arcon ütötte őt, ezt megerősítette a sofőrrel utazó utas is, ennek tényét azonban a panaszos tagadta. A sérülés jellege nem igényelte a mentő helyszínre hívását, ennek ugyan lehetőségét a panaszos felvetette, de a megütött sofőr kifejezetten elutasította, valamint a rendőrök sem tartották szükségesnek.

A meghallgatott személyek elmondása, valamint a helyszínen lévő nyomok alapján megállapítható volt, hogy a baleset feltételezett elkövetője a panaszos. A panaszos a baleset okozásáért a felelőséget nem ismerte el, ezért közölték vele, hogy ellene feljelentést tesznek. A baleset körülményeinek jegyzőkönyvi rögzítése az intézkedő rendőrök részéről megtörtént.

A bántalmazás körülményeit a Tevékenység-irányító Központ irányába (a továbbiakban: TIK) a rendőrök jelentették, amely alapján azt az utasítást kapták, hogy a panaszos kerüljön előállításra a Rendőrkapitányságra. A panaszossal közölték, hogy garázdaság bűncselekmény elkövetése miatt előállítják a Rendőrkapitányságra. Ezek után a panaszos a saját gépjárművét, amelyben két öt éves gyermeke tartózkodott az első kihajtóig elvezette rendőri kísérettel ahol leparkolta és feleségét értesítette telefonon, aki fél óra múlva megérkezett és a gyermekeket elszállította.

A panaszossal szemben előállítása során kényszerítőeszköz alkalmazására – együttműködése okán – nem került sor.

A panaszosnak a Rendőrkapitányságon sérülés és panaszmentes átadása, valamint az előállító helyiségben történő elhelyezése megtörtént.

A parancsnoki kivizsgálásban foglaltak alapján megállapítható, hogy a panaszost előállításakor az előállító egységbe került elhelyezésre, ekkor tájékoztatása megtörtént – hozzátartozó egyéb személy kiértékelése, írásos tájékoztatók átvétele, élelemmel történő ellátása vonatkozásában – , amelyet tudomásul vett és aláírásával megerősített. A panaszos előállítóba történő befogadását követően a zárkában került elhelyezésre, ekkor jogairól és kötelezettségeiről szóló tájékoztatást megkapta szóban, amely a zárkában írásos formában is a rendelkezésére állt, ennek tényét a rendkívüli őrök ellenőrizték. A panaszos a felesége kiértékelését kérte, amely telefonon keresztül * órákor megtörtént, ennek tényéről a panaszos tájékoztatása megtörtént.

A rendőri intézkedés vonatkozásában sem annak aránytalansága, sem részrehajló volta nem volt megállapítható, a végrehajtott intézkedés okszerű és szabályszerű volt, mivel a helyszínen

mindenkit meghallgattak, amelyet jegyzőkönyvben rögzítettek, a helyszínen panaszos lehetőséget kapott, hogy értesítse hozzátartozóját és üzletfelét.

Megállapítható, hogy – a jogszabályi előírásoknak megfelelően – a rendőrség intézkedési kötelezettsége a bejelentés alapján fennállt és a helyszínen történt intézkedés minden részletre kiterjedő, arányos, szakszerű és jogszerű volt.

A fentiekre tekintettel a rendőri jelentés közokirati jellegére tekintettel, az abban foglalt tények ellenkezőjére vonatkozó bizonyíték hiányában, döntésem meghozatalánál a rendőri jelentésekben foglaltakat vettem alapul, ezért a panasz e tekintetben alaptalan.

4. A jogairól történő tájékoztatás elmaradása

Az Rtv. 20. § (1)-(2) bekezdése szerint:

(1) „A rendőrt az intézkedés során

a) az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy

b) szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye

igazolja.

(2) A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

Az Rtv. 24. § (1) bekezdés szerint „*A rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni*”.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdés értelmében „*Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani*”.

A panaszos beadványában úgy nyilatkozott, hogy semmiféle tájékoztatást nem kapott azt illetően, hogy mi fog vele történni, nem tájékoztatták az előállítással kapcsolatban.

A rendőri jelentésben és a parancsnoki kivizsgálásban foglaltak szerint, az intézkedő rendőr közölte panaszossal az intézkedés célját, továbbá, hogy az általa elkövetett cselekmény miatt elfogja és előállítja a Rendőrkapitányságra a további szükséges cselekmények lefolytatására. Tájékoztatta jogorvoslati lehetőségeiről is, ezt a tényt igazolja a személyes szabadságot korlátozó intézkedésről készült jelentés.

A rendőr által készített jelentésben írtak szerint a panaszosnak tudnia kellett, hogy az előállítás jelentősen elhúzódhat, hiszen már a közlekedési baleset helyszínén értesíteni kívánta a délután három órakor kezdődő tárgyalás másik résztvevőjét, hogy nem tud megjelenni.

Az előállító helyiségbe történő elhelyezésével kapcsolatosan a jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást megkapta, ezt a tényt támasztja alá – „*NYILATKOZAT az előállított/elővezetett személy előállító helyiségben történő elhelyezéséről a szóbeli tájékoztatás megtörténtéről, hozzátartozó, egyéb személy értesítéséről és írásos tájékoztató átvételéről*” – szóló irat, amelyet a panaszos aláírásával hitelesített. Itt jegyzendő meg, hogy a Rendőrkapitányság által a panaszos részére kiadott fogvatartás időtartamára vonatkozó

IGAZOLÁS elnevezésű iraton a panaszos nem nyilatkozott úgy, hogy az előállítás időtartama alatt panaszja keletkezett volna és ennek tényét aláírásával hitelesítette.

A panaszos jogaira történő tájékoztatása mind az intézkedés, mind az előállítás során – a rendőrségi iratok tanúsága szerint, amelyeket a panaszos aláírásával hitelesített – megtörtént, így e tekintetben a panasz alaptalan.

5. A telefon használatának korlátozása

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerint *„A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”*

Az Rtv. 17. § (1) bekezdésben foglaltak szerint *„A rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.”*

Az Rtv. 18. § (1) bekezdése szerint *„A fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalkorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.”*

A panaszos beadványában arra hivatkozik, hogy nem volt lehetősége telefonálni az intézkedés során, illetve az általa vezetett Kft. vonatkozásában az üzletfeleket nem tudta értesíteni.

A rendőri jelentésben foglaltak szerint az intézkedés alatt a panaszos folyamatos nyomkodta a telefonját, ezért az intézkedő rendőr megkérte, mivel intézkedés alatt áll tegye el a telefonját, annak ideje alatt azt nem használhatja.

A panaszos ekkor arra hivatkozott, hogy egy fontos és jelentős anyagiakkal járó tárgyalásra kell mennie és csak a partnerét akarja értesíteni, hogy nem fog időben odaérni. A panaszos kérelmére az intézkedő rendőr megengedte, hogy felhívja telefonon az érintett felet, vagy annak sikertelensége esetén szöveges üzenetet küldjön.

A panaszossal utazott két kiskorú gyermeke is ezért az intézkedő rendőr kérdésére, hogy kit tud értesíteni annak érdekében, hogy a gyermekeket elszállítsa, a panaszos kötekedve azt válaszolta, hogy a feleségét, de nem engedik telefonálni, erre a rendőr azt mondta, hogy a gyermekek érdekében természetesen telefonálhat, amely meg is történt, hiszen fél óra múlva megjelent az értesített személy és elvitte a gyermekeket.

Az intézkedés során, amikor a panaszossal közölték, hogy előállítják, arra a kérdésre, hogy hívjon-e ügyvédet, azt a tájékoztatást kapta, hogy amennyiben szükségesnek érzi a Rendőrkapitányságon a készenléti csoportvezetőn keresztül erre lehetősége nyílik.

A Rendőrkapitányságon a későbbiekben a panaszos által megjelölt személy értesítése ugyancsak megtörtént.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az intézkedés alatt a panaszos kérésére saját telefonjáról értesítette a hozzátartozóját, valamint lehetőséget kapott arra is, hogy az üzleti

partnerét értesítse a tárgyalásról való késéséről, vagy esetleges meg nem jelenéséről, így a rendőrök panaszossal szembeni mobiltelefon használatának korlátozása nem állapítható meg.

A fentiekre tekintettel a rendőri jelentés közokirati jellegére tekintettel, az abban foglalt tények ellenkezőjére vonatkozó bizonyíték hiányában, döntésem meghozatalánál a rendőri jelentésekben foglaltakat vettem alapul, ezért a panasz e tekintetben alaptalan.

6. A gyermekeinek veszélyeztetése

Az Rtv. 2. § (1) bekezdésben foglaltak szerint *„A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”*

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerint *„A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülmény vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”*

A panaszos beadványában sérelmezte, hogy két kiskorú gyermekére nem tudott figyelni, akik a közlekedési baleset után a gépjárműben várakoztak az autópálya leállósávjában és így veszélyben voltak.

A rendőri jelentésben foglaltak szerint a panaszos gépjárműve teljesen lehúzóva az autópálya jobb szélén állt. Az intézkedés alatt le-fel járkált a rendőrautó és saját autója között ezt megerősíti a panaszbeadványban foglalt panaszosi állítás, miszerint *„...az intézkedés során a *-ban ülő gyermekeimet is figyelemmel tartva, folyamatosan az autóm és a rendőrautó között járkáltam ebből kifolyólag pedig nem voltam állandó részese a másik fél által előadottaknak.”* A panaszos helyszíni meghallgatása során kérte csak az intézkedő rendőr, hogy ne járkáljon, hanem maradjon mellette.

A baleseti helyszín jegyzőkönyvi rögzítése, a jelenlévők meghallgatása és a szükséges iratok kitöltése után biztonsági, valamint célszerűségi okból az intézkedő rendőr kérésére és kíséretében a panaszos autóját elvezette az autópályán lévő első kihajtóig és ott leparkolta. Onnan a gyermekeket a panaszos értesítése alapján a helyszínre érkezett édesanya elszállította.

A megállapított tényállás szerint a gépkocsi az autópálya jobb szélén, teljesen lehúzóva állt. A rendőr által készített jelentés tartalmazza, hogy általában nem engedélyezik az eljárás alá vont személyek számára azt, hogy az intézkedés helyszínétől eltávolodjanak, a panaszos esetében ezt kifejezetten azért túrték el, hogy a gyermekeket felügyelni tudja. Amennyiben az intézkedő rendőr a balesetveszély bármilyen fokát megállapította volna a két ötéves gyermek vonatkozásában, felszólította volna a panaszost, hogy vegye ki őket az autóból, vagy a szolgálati gépjárműbe ültették volna be őket, amíg az édesanyjuk meg nem érkezik.

A rendőri intézkedés során amint lehetőség nyílt – a szolgálati feladatok maradéktalan végrehajtását követően – elhagyták az útszakaszt és egy biztonságosabb helyen várakoztak tovább, ezért a panasz e tekintetben alaptalan.

7. * tanú helyszíni meghallgatásáról készült jegyzőkönyvben foglaltak

A Szolgálati Szabályzat 8. § (1)-(3) bekezdésben foglaltak szerint:

(1) "A rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről - ha az elkövető ismert, annak megjelölésével - feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében.

(2) A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

(3) Ha a szándékos bűncselekmény elkövetésének helyszínén tetten ért vagy a menekülő elkövető elfogására nincs mód, a rendőr haladéktalanul intézkedik az elfogás és - szükség esetén - a helyszín biztosítása iránt."

A panaszos állítása szerint a helyszínen a sofőrrel utazó hölgy nem igazán tudta felidézni hogyan történt az állítólagos ütés, csak a sofőr elmondására alapozva állította annak megtörténtét.

A rendőri jelentés szerint a helyszínen meghallgatott tanúk a saját észleléseiket írták le, nem egymás előadását másolták. Tény, hogy az ütésre vonatkozó előadás a nyilatkozat utolsó mondatát képezi, ez azonban nem jelenti azt, hogy az utólag „bemondásra” került oda.

A rendőrségi iratokból egyértelműen megállapítható, hogy a másik sofőr kiszállt az autójából, hogy megnézze, mennyire sérült a gépkocsija, amelyben benne ült az utasa is. A másik sofőrhöz odament a panaszos, az autó mellett szidalmazta és ütötte meg. A gépkocsin a sérülés a jobb első sárvédőn keletkezett, a tanú pedig a jobb első ülésen foglalt helyet. Ezért teljesen reális az, hogy az autóban ülő tanú hallotta a szidalmazást és tanúja volt az ütésnek. A büntetőügyben tett tanúvallomásában elmondta, hogy a másik sofőr meg is billent az ütés hatására, ettől megijedve szállt ki a gépkocsiból.

A leírtakra tekintettel a rendőri jelentés közokirati minősége tekintetében az abban foglaltakat fogadtam el tényként azzal, hogy a tanú helyszíni meghallgatásáról készült jegyzőkönyvben az általa észlelte kerültek rögzítésre, a fentiek alapján a panasz e tekintetben alaptalan.

8. * számára mentő értesítésének elmulasztása

Az Rtv. 92. § (2) bekezdés szerint:

„(2) Akinek az intézkedés jogát vagy jogos érdekét érintette, panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez.”

A panaszos beadványában sérelmezte, hogy a másik sofőr részére nem hívtak mentőt.

A törvényi hivatkozás egyértelművé teszi, hogy panasszal csak az élhet, akinek a jogát, vagy jogos érdekét az intézkedés érintette, az hogy a rendőrség végül nem hívott mentőt a panaszos által megütött személyhez (mivel az indokolatlan lett volna, és a sértett személy sem kérte) nem a panaszos alapvető jogát érintette, ezért nincs jogosultsága e kérdésben panaszt tenni.

Tekintettel arra, hogy ennek a cselekménynek nem a panaszos, hanem a balesetben részes fél az érintettje, aki azonban ebben a tekintetben nem terjesztett elő önálló panaszbeadványt, a jelen határozatban foglalt döntés arra nem terjed ki.

VIII.

Az Rtv. 93/A. § (7) bekezdés második mondata alapján:

„Ha az országos rendőrfőkapitány, valamint a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója, illetve a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója határozatban eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”

1. Az előállítás jogszerűsége, arányossága

A Panasztestület megállapítása szerint a panasz alapjául szolgáló esetben nem történt tettenérés, az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontjára való hivatkozás a panaszos előállításához bizonyosan nem biztosított kellő jogalapot, valamint megállapítást nyert az is, hogy a panaszos előállítása nem felelt meg az arányosság követelményének, így az a panaszos személyi szabadságának jogellenes korlátozását valósította meg.

A Panasztestület állásfoglalásával az alábbi tényállás és a kifejtett jogi indokok alapján nem értek egyet.

Az elfogás végrehajtásáról szóló rendőri jelentésben az előállítás jogalapjaként, az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja *(akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek)* került megjelölésre, így a kényszerintézkedés megfelelt az arányosság követelményének, tekintettel arra, hogy az említett törvényhely mérlegelési jogkört nélkülöző kogens szabályt fogalmaz meg.

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) szerint [127. § (3) bekezdés] a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni; ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni. Ezen többletkörülmény az állampolgárok számára rendelkezik iránymutatással, a rendőr eljárására az Rtv. rendelkezései az irányadóak.

A Be. kommentárja is kiemeli, hogy nem csak az minősül tettenérésnek, ha az elkövető a cselekményt szemtanú jelenlétében hajtja végre, és őt a szemtanú elfogja, hanem az is, ha az elkövetőt akár a szemtanú, akár a szemtanú felhívása, vagy más körülmény (pl. riasztó észlelése) alapján a szemtanútól különböző személy *üldözés során* elfogja [Jakucs Tamás (szerk.): Kommentár a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvényhez, 262. o.].

A Kúria az EBH2013. B.13. számú döntésében további értelmezését adja a Be. 127. § (3) bekezdés szerinti tettenérésnek. Elvi éllel kimondja, hogy a tettenérés akkor is megvalósul, ha a tettenérő személy részéről a tettenérést követően az elkövető folyamatos szemmel tartása nem valósul meg. Eszerint a Be.-ben nevesített tettenérés akkor is megvalósul, ha az elkövetés tanúja szem elől téveszti az elkövetőt, majd később (akár 50 perc eltéréssel) felkutatja és akkor fogja el. Ilyen esetben még a tanú segítségére siető, az elfogásban tevőlegesen közreműködő harmadik személy sem valósít meg személyes szabadság, vagy testi épség elleni

bűncselekményt, ha magatartása (az általa esetlegesen alkalmazott erőszak) az elfogáshoz és a nyomozó hatóság elé állításhoz szükséges mértéket nem haladja túl.

A fentiek értelmezése szerint az elkövető folyamatos figyelemmel kísérésén felül a tettenérésnek nem konjunktív feltétele az üldözés megvalósulása, így a tettenérés fogalmát érintő bármely feltétel bekövetkezése kötelezi a rendőrt az elkövető elfogására és a hatóság elé állítására, tehát a foganatosított kényszerintézkedéshez elegendő volt az, hogy a cselekmény tanú jelenlétében történt. Önmagában az elfogás nem jelent üldözést, vagy bármely fizikai módszerrel történő ráhatást, adott esetben elegendő, ha tetten érő pszichikai ráhatással rábírja az elkövetőt – pl: a rendőrség értesítésével – arra, hogy a helyszínen maradjon, illetőleg a hatóságot bevárja, ahogy ez jelen esetben is történt.

A panaszosi sérelem, valamint a Panasztestület azon megállapítása kapcsán – miszerint a panaszos előléte és az intézkedés során tanúsított együttműködő magatartása alapján kizárt, hogy ne ment volna be magától a Rendőrkapitányságra és ne tett volna vallomást az ügyben – szükséges azt rögzíteni, hogy a helyszínen intézkedő rendőrök eljárására – *a büntető vagy szabálysértési ügyben történő idézés kibocsátása tekintetében* – az Rtv. szabályai, nem pedig az egyes eljárási törvények rendelkezései vonatkoznak.

A panaszos garázda cselekményét elszenvedő fél a másik sofőr., valamint utasa, mint szemtanú a helyszínen azt nyilatkozta, hogy a közlekedési baleset bekövetkezése után amikor a közlekedési balesetben részes felek kiszálltak az autóból a panaszos azonnal szidalmazta és megütötte a másik sofőrt. A panaszos ezen cselekménye *-ban félelmet keltett és attól tartott, hogy folytatódik az erőszak, kiszállt a gépjárműből, de vele kapcsolatban a panaszos nem erőszakoskodott, nem is szólt hozzá. A panaszos és a másik gépjárművezetője is értesítette a rendőrséget és a hatóság tagjainak megérkezéséig a helyszínen maradtak. A fentiekben kifejtettek alapján a tettenérés megállapításához a minimális feltételek fennálltak.

Az Rtv. idézett szakasza szerint a szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a rendőr további intézkedés megtétele céljából köteles elfogni és az illetékes hatóság elé állítani. A rendőrök a helyszínen tapasztaltak és az ott jelenlévők meghallgatása, alapján a helyzetet úgy ítélték meg, hogy a panaszost a Btk. 339. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő garázdaság vétség elkövetésén érték tetten. E megállapításuk a fenti körülmények gondos mérlegelése alapján megalapozott és arányos volt.

Itt kell utalni az Ügyészség határozatára, amely indokolásában leszögezi, hogy a panaszos leírt cselekménye alkalmas a Btk. 339. § (1) bekezdésébe ütköző garázdaság vétségének megállapítására, ám a vádemelést a panaszossal szemben elhalasztották egy évvel, mivel az feltételezhetően kedvező hatással bír a jövőbeni magatartására.

Mind ezek alapján a tettenérés fennállt, ezért az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja megfelelő jogalapot biztosított a panaszos elfogásához, előállításához, így az erre vonatkozó panasz alaptalan.

2. Az előállítás időtartama

A Panasztestület megállapította, hogy sérült a panaszos személyi szabadsághoz való alapvető joga az előállítás időtartama miatt.

A Panasztestület állásfoglalásával az alábbi tényállás és a kifejtett jogi indokok alapján nem értek egyet.

Az előállítás végrehajtásáról szóló rendőri jelentés szerint a rendőr *-n* órákor vonta intézkedés alá a panaszost, majd az intézkedés keretében garázdaság bűncselekmény elkövetése miatt elfogta és előállította a Rendőrkapitányságra. Ezt követően * órákor sérülés és panaszmentesen átadta a rendkívüli őrnöknek.

A rendőrségi iratok tanúsága szerint a panaszost * órákor intézkedés alá vonták, majd a Rendőrkapitányságra történő előállítására * órákor került sor. A Rendőrkapitányságon letéti jegyzőkönyvet vettek fel, kitöltötték az előállítással kapcsolatos dokumentációt, bevezették a panaszos adatait a nyilvántartásokba, a panaszos részére adtak szóbeli tájékoztatást jogairól és kötelezettségeiről, jogorvoslati lehetőségeiről, hozzátartozó kiértesítéséről, panasz előterjesztésének lehetőségeiről. Majd az ezekre vonatkozó nyilatkozatokat kitöltötték és a panaszossal aláírták, ezután került sor a kényszerintézkedésről szóló rendőri jelentés rögzítésére. Szükséges volt az illetékesség megállapítása, valamint a cselekmény minősítésében történő döntés is. Az intézkedésről készült rendőri jelentés elkészítését követően a parancsnoknak vizsgálatot kellett folytatnia tekintetben, hogy az intézkedés jogszerű, szakszerű és arányos volt-e.

Az előállítás ideje alatt eljárási cselekményként a fentiekben túl a feljelentés felvétele és tanúkihallgatások kerültek végrehajtásra.

A panaszos kihallgatásáról készült jegyzőkönyv tanúsága szerint a panaszos gyanúsított kihallgatására *-n* óra és * óra közötti időben került sor, majd jogszabályi felhatalmazás alapján a büntügyi nyilvántartásba vétele megtörtént és * órákor távozott a Rendőrkapitányság épületéből.

E sérelemmel kapcsolatosan megállapítható, hogy a tettenért panaszos előállításával kapcsolatos feladatok foganatosítása jogszabályon alapul a feladatok elvégzésének adminisztrációja pedig garanciális jellegű, az előírt feladatok elvégzése időigényes, amely az adott helyzetben az intézkedés megkezdésétől a panaszos távozásáig a szükséges ideig tartott, ezért a panasz e tekintetben alaptalan.

IX.

Tekintettel arra, hogy a panaszos a vele szemben foganatosított intézkedési kötelezettséget nem sérelmezte, ezért azt érdemben nem vizsgáltam.

Ezzel kapcsolatosan a Fővárosi Törvényszék már korábbi – 20.K.31.855/2011/8. számú – ítéletében kimondta, hogy „A bíróság e körben jegyzi meg, hogy az alperesi határozat kizárólag a felperes panaszában foglaltakra kell, hogy reagáljon függetlenül attól, hogy a Független Rendészeti Panasztestület esetlegesen a felperes panaszát meghaladóan más jellegű jogkérdésekben is állást foglal.”

A Kúria Kfv.III.37.807/2013/4. számú ítélete a fentieket alátámasztja, amely szerint „(...) Az FRP-nek az előállítás időtartamára vonatkozó megállapításra nézve rögzítette, hogy e körben a felperes nem terjesztett elő panaszt, ezért annak jogszerűségéről nem kellett döntenie.”

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

A határozat az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 195. § (1) bekezdés, 330. § (2) bekezdés;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdés e) pontja, 109. § (1) bekezdés a) pontja, 50. § (1) bekezdés;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 92. § (1), (2) bekezdés, 93/A. (7), (9) bekezdés, 13. § (1) bekezdés, 15. § (1), (3) bekezdés, 24. § (1) bekezdés, 33. § (1), (3), (4) bekezdés, 20. § (1)-(2) bekezdés, 17. § (1) bekezdés, 18. § (1) bekezdés, 2. § (1) bekezdés;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX.22.) BM rendelet 8. § (1)-(3) bekezdés, 28. § (1) bekezdés;
- a Rendőrség Etikai Kódexe 4. pontja;
- a bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény 6. § (1) bekezdés a) pontja;
- A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 343. § (1) bekezdés a)-c) pontjai, 339. § (1) bekezdése;
- A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 29. § a) pontja, 127. § (3) bekezdése;
- A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 98. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a), b) pontjai, 170. §.

Budapest, 2017. szeptember „ ”

**Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos**